

- *Vergi politikalarındaki trendler*
- *Entegrasyon ekonomik sorunları derinleştiriyor*
- *Tüketici güvenini kaybetti*
- *Basel-II; fırsatlar ve riskler*

Ekonomik Rapor

Sahibi
Mehmet TİMUR

Genel Yayın Yönetmeni
Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOB

Basın Yayın Dağıtım İşletmesi
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Adres

Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmob.org.tr
e-mail:alid@turmob.org.tr

Baskı

Fersa Matbaası
(0.312) 278 43 56

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı
Bilanço Dergisi'ne aittir.
Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

Ortadoğu'da insanlık dramı

İsrail terörü ile Ortadoğu'da yaşanan insanlık dramını tüm dünya seyrediyor. ABD'nin tam desteği ile hareket eden İsrail, hem Filistin hem Lübnan'da yüzlerce masum insanın üzerine son teknoloji silahlarıyla saldırıyor

Çaresiz binlerce insan, kan gölü içerisinde umutsuz gözlerle saldırılardan korunmaya çalışıyorlar Bu dramı tüm dünya seyrediyor. En aktif rolü üstlenmesi gereken Birleşmiş Milletler, 4 gözlemcisinin İsrail tarafından, Lübnan'da öldürülmesini bile ABD'nin itirazları nedeniyle kınayamadı.

Gücü elinde bulunduran, hukuku ve kuralları da kendine göre belirliyor.

İsrail saldırılarının yaz boyunca sürmesi bekleniyor Bu durum ülkemiz ekonomisine önemli bir fatura çıkaracak. Petrol fiyatlarının dalgalanmalar ile yukarı doğru hareket etmesi, fiyatları 80 - 100 dolar seviyelerine kadar taşıyabilecek.

Türkiye yıllık programında petrol fiyatını 50 dolar tahmin ederek bütçesini hazırlamıştı. Fiyatların artması ve bu eğilimin devam etmesi, ödemeler dengesindeki olumsuz yapıyı daha da derinleştirecek gibi gözüküyor.

Ortadoğu'daki sorunların kış aylarında da devam etmesi yada büyüyerek genişlemesi bir petrol krizini de beraberinde getirebilecek.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik. Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Sekreter

Vergi politikalarındaki trendler

OECD'nin Vergi Politikası Analizi ve Vergi İstatistikleri hakkındaki toplantılarında sunulan ülke vergi reformlarına göre, son yirmi yılda yaşanan eğilim vergi oranlarını düşürme ve tabanı genişletme yönünde.

Vergi reformu değişen ekonomik, sosyal ve politik şartları yansıtmak üzere sürekli olarak vergi sistemleri adapte eden süreklilik arz eden bir süreçtir. Son 20 yıldır neredeyse tüm OECD ülkeleri vergi sistemlerinde, bu sistemlerin şeklini ve bunların ekonomik ve sosyal etkilerini etkileyen yapısal değişiklikler yapmışlardır. Pek çoğu Doğu Avrupa geçiş ekonomileri olmak üzere bazı ülkelerde, bu reformlar çok kısa bir zaman diliminde yapılmış ve uygulanmıştır. Öte yandan örneğin pek çoğu Avrupa ülkesi olmak üzere diğer ülkelerde, reform süreci kademeli bir adaptasyon sürecinden

oluşur. Kısaca, 30 OECD üyesi ülkedeki mevcut yürürlükte olan vergi sistemleri, 1980'lerin ortalarında yürürlükte olanlardan temel olarak farklılık gösteriyor.

Yeni vergi reformları, yatırımı, risk almayı, girişimciliği özendirilen ve artan çalışma teşvikleri sağlayan daha rekabetçi bir mali ortam sağlama ihtiyacından kaynaklandı. Aynı zamanda hükümetler, vergi mükelleflerinin vergi sistemlerinin doğruluğuna olan inançlarını korumalarının önemin farkındalar. Bu bağlamda doğruluk ve basitlik iki anahtar kelime oldu. Doğruluk, vergi mükelleflerinin aynı şartlarda benzer

miktarlarda vergi ödemelerini ve vergi yükünün uygun bir biçimde paylaşılmasını gerektiriyor. Basitlik, vergi ödemenin mümkün olduğunca acısız olmasını ve vergi toplamının idari ve ödeme maliyetlerinin asgari düzeyde tutulmasını gerektiriyor

Gelir vergisi de dahil olmak üzere, son yirmi yıldaki vergi reformlarının neredeyse tümü, 1984'te İngiltere'de ve 1986'da ABD'de yapılanların ardından, oran düşürülmesi ve tabanın genişletilmesi reformları olarak karakterize ediliyor. 1980'lerin ortasında OECD ülkelerinin çoğunda en yüksek marjinal gelir vergileri oranları

yüzde 65'ten fazlaydı. Bugün, OECD ülkelerinin çoğunda en yüksek oranlar yüzde 50'nin ve bazı durumlarda ise oldukça altındadır. Aynı şekilde, en yüksek yasal kurumsal gelir vergisi oranları 1980'lerde nadiren yüzde 45'in altındaydı. 2005 yılında OECD ortalaması yüzde 30'un altındaydı ve artan sayıda ülkenin oranı yüzde 25'in altında.

Bu reformlar, yakın zamanda vergi yükünün genelinde bir düşüşe sebep olmuştu (vergi/GSYİH rasyosu ile ölçülmüş). 1975'ten 2004'e kadar OECD ülkeleri bu rasyoda artış yaşamışlardı. Finlandiya ve Fransa gibi bazı ülkeler vergi yükü neredeyse üç kat artış gösterdi. Özellikle İngiltere ve ABD gibi çok az sayıda ülke istikrarlı bir vergi yükü tecrübe etti. Uzun dönemli yukarıya doğru olan eğilim 2000 yılında tepe noktasına ulaştı ve şuan pek çok ülke 2000 yılındaki düzeyin altında.

Reformların çoğu, ücret ve gelir üzerindeki vergilerden tü-

ketim üzerindeki vergilere doğru bir biçimde vergi yapılarındaki dengeyi de değiştirmeye çalışıyorlar. Bu süreç, katma değer vergilerinin kullanımının artırılmasıyla yürütülmekte. ABD, bu tür tüketim vergisi olmayan tek OECD ülkesi.

Hem IMF hem de Dünya Bankası, Türk vergi sisteminin karma-

şıklığı konusundaki endişelerinin sinyallerini vermişti. Hem farklı nominal vergi oranları hem de finansal araçlar sağlanan teşvikler, hem finansal hem de reel yatırımlar üstünde etkin vergi oranlarını bozmakta. Yatırım teşviklerinin ve yatırımdan kaynaklanan gelirler üzerindeki vergi oranları sistemindeki uyumlaşma çalışmalarını, yakın zamanda bozulmayı azalttı.

**Toplam vergi geliri (GSYİH'nın %'si) 2000-2004
(2004 rakamları geçicidir)**

	1975	1985	1995	2000	2003	2004
Türkiye	16.0	15.4	22.6	32.3	31.1	31.1
OECD ortalaması (ağırlıklı)	30.3	33.5	33.7	37.1	36.4	-
AB-15 ortalaması (ağırlıklı)	33.1	38.6	40.1	41.7	40.6	-

Kaynak: OECD Gelir İstatistikleri 1965-2004

Türkiye'de hem kurumlar vergisi hem de şahsi gelir vergileri oranları OECD ortalaması düzeyinde. Yakın zamanda yapılan reformlar kurumlar vergisi üzerindeki ek vergileri kaldırmıştı. Kurumsal karlar üzerindeki vergi yükü kademeli olarak azalma gösterdi.

Son yıllarda yapılan düzenlemeler vergi oranlarını indirmiş ve sistemi basitleştirdi. Pek çok diğer vergi teşvikleri ve muafiyetleri rasyonelleştirildi. Bu durum daha geniş bir vergi tabanına katkı sağlamış ve daha basit ve daha şeffaf bir vergi sistemine olanak sağladı.

Türk vergi sistemi, fazlasıyla mal ve hizmetler üzerindeki vergilere dayanmakta. Toplam vergi gelirlerinin büyük kısmı dolaylı vergilerden sağlanmaktadır. Bu durum, son yıllarda doğrudan vergilerden dolaylı vergilere doğru belirgin bir geçişi yansıtmakta.

Vergi teşviklerinin ve muafiyetlerinin rasyonelleştirilmesi, vergi karmaşasının azaltılmasına katkı sağladı. Özel Tüketim Vergisi'nin yürürlüğe girmesiyle pek çok diğer vergilerin ortadan kalkmasına imkan sağlanarak, tüketim vergileriyle ilgili vergi karmaşası azal-

dı. Türkiye'de daha önceden yaşanan vergi yükündeki artış, durmuş gibi gözükmemekte ve GSYİH'nın yüzdesi olarak vergi gelirleri son yıllarda istikrar göstermekte. Vergi yükü hala OECD ortalamasının altında. Mevcut vergi tabanı doğrudan vergiden dolaylı vergiye kaymıştır ve bu durum vergi gelirlerinin yarısının mal ve hizmetlerden kaynaklanmasına neden olmaktadır ve dolaylı vergilerden gelecek gelirlerin ileride artmasını muhtemelen sınırlandıracak.

Vergi Yapısı (Türkiye ile Bazı Diğer OECD Ülkeleri, OECD ve AB-15 ortalaması karşılaştırmalı. Toplam vergi gelirlerinin yüzdesi olarak belli başlı vergi gelirleri -2003)

	Almanya	Yunanistan	İtalya	Türkiye	OECD (2003)	AB-15 (2003)
Şahsi Gelir Vergisi	23.9	13.7	25.1	15.7	24.9	25
Kurumlar gelir vergisi	3.5	9.2	6.6	8.0	9.3	8.1
Sosyal güv. ve diğer ödemeler	40.5	36.1	29.5	20.8	27.0	29.8
Emlak vergisi	2.4	4.5	8.0	3.2	5.6	5.2
Mal ve hizmet vergisi	29.4	35.8	25.7	49.5	32.1	30.4

Kaynak: OECD Gelir İstatistikleri 1965-2004

Entegrasyon ekonomik sorunları derinleştiriyor

Küresel entegrasyon, ulusal ekonomileri çok yakından etkilerken, ulusal karar alıcıların işini zorlaştırıyor. Küresel ekonomi artan entegrasyonla birlikte, reel, parasal ve finansal yapısal sorunlara çözüm arıyor. Faiz oranlarındaki artış, paranın değerini artırırken, bu durum kendi içinde riskler yaratıyor.

Finansal piyasalarda entegrasyonun artmış olması, eskisinden fazla domino etkisi yaratıyor. Dünya ekonomisinde ağırlıklı paya sahip olan ülkelerin para piyasalarında yaşanan değişiklikler bir çok ülkeyi çok yakından etkiliyor.

Cari işlemler dengesi bozuk olan Türkiye yakın zamanda önemli bir finansal dalgalanma yaşadı. ABD Merkez Bankası'nın faiz politikaları adeta başta Türkiye olmak üzere, pek çok ülkeyi yakından etkiledi. Bu durum ulusal karar alıcıların da işlerini daha da güçleştirmekte.

Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) Para ve Ekonomi Departmanı Başkanı ve Ekonomi Danışmanı

William R White'in 5. BIS Yıllık Araştırma Konferansında gerçekleştirdiği konuşmada finansal küreselleşme konusunu değindi.

White'm değerlendirmesi şöyle; politika yapma her zaman çok zor bir iş olmuştur, fakat küresel ekonomide yaşanan son yapısal değişiklikler halen bazı şeyleri daha zor hale getirmektedir. Bu değişiklikler ışığında, kötümserler kullanılan temel analitik çerçevenin ciddi olarak yeniden dikkate alınması gerektiğini ileri sürecektir. Özellikle savaş sonrası Keynesyen konsensusün Savaş öncesi iş döngüsü teorisi (business cycle theory) ile karşılaşması gerektiğine inananlar da bulunmaktadır. Diğerleri ise

modellerinin belirginliğinin sürdürülmesi konusunda daha iyimserler, fakat halen önemli parametre değişiklikleri ve büyük tahmin hataları nedeniyle zorluklar yaşamaktalar.

Doğası itibariyle üç yapısal değişiklik bulunmaktadır. Bunlardan biri reel, biri parasal ve diğeri de finansaldır. İlk değişim reel küresel ekonomiyi tamamen etkilememektedir. Teknolojik gelişmelere bağlı ürün ve faktör piyasalarının liberalizasyonu pek çok ülkede ve özellikle de eski merkezi planlı ekonomilerde etkisini artırmıştır Bu gelişmelerin merkez bankalarının enflasyonu indirme ve düşük seviyede tutma girişimlerine yardımcı

olduğuna inanılmaktadır. İkinci önemli büyük değişim büyümedir. Üçüncü önemli değişim ise fiyat serbestisi ve teknolojiyi yansıtan dünya finansal piyasalarının rekabet edebilirliğinin ve entegrasyonunun artmasıdır. Bu gibi gelişmelere bağlı verimlilik kazançları söz konusu değilken, bunların sadece daha liberal bir rejim için geçiş dönemi boyunca değil başka dönemlerde de merkez bankacıları için belli bir zorluğa yol açtığı ileri sürülebilir.

Finansal piyasalar bugün daha küresel hale gelmiştir ve bu nedenle daha fazla rekabet edebilmektedir. Uluslararası sermaye akışlarının boyutu (çıktı ile ilgili olarak) 1. Dünya Savaşı öncesine göre daha yüksekken, bugün gerçekleşen pek çok kısa dönemli akışın mahiyeti, finansal piyasalarda yüksek ciro, acentelerin çokluğu, araçların sayısı ve karmaşıklığı ve yeni bilgiye piyasa katılımcılarının gösterdikleri tepkinin hızı şüphesiz benzersizdir. Ayrıca finansal kuruluşların, özellikle bankaların küresel etki alanının da not edilmesi gerekmektedir. Latin Amerika, Orta ve Doğu Avrupa ve Afrika'nın çoğu yerinde, yabancı bankalar bankacılık sisteminin çok büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Üstelik bunlar hem yerel para biriminden borçlanmakta ve borç vermekte hem de giderek artan biçimde yerel ekonomiye entegre olmakta.

Sınır ötesi bu gelişmelerin bir dizi uygulaması bulunmaktadır. Bu uygulamaların politika yapanların hayatlarını önemli ölçüde nasıl zorlaştırdığı ele alınmadan önce bunla

rın birkaçına değinilebilir. Belirtilecek ilk uygulama, finansal piyasaların artan entegrasyonudur. Bu finansal piyasalar yükselen pazar ülkelerindeki finansal piyasaları da içermektedir. Geçen bir iki yıl boyunca, temettü fiyatları hemen hemen her yükselen pazar ekonomisinde artmıştır. Hatta daha şaşırtıcı olanı, pek çok sanayi ülkesinde yaşanan konut fiyatlarındaki ani artışın pek çok yükselen pazar ekonomilerinde benzer ani artışlar tarafından da yansıtılmış olmasıdır. Yükselen Pazar Ekonomilerinde “çekme” faktörler bakımından bu gelişmelerin açıklanması için çeşitli argümanlar ileri sürülürken, “itme” faktörlerinin de rol oynadığı makul bir fırsat olduğu görülmektedir. Sanayi dünyasında finansal hizmet endüstrisi rekabetindeki ani artış, yüksek engelli tarifeler ve çok düşük politika tarifeleri ile birlikte her yerde piyasaları etkileyen ürün araştırması yapılmasını teşvik etmektedir.

İkinci uygulama cari işlem açıklarının daha önce olduğundan daha kolay finanse edilir hale gelmesidir. Bu durum 1990'ların başına Meksika'da, birkaç yıl sonra Doğu Asya'da ve daha yakın zamanda Orta ve Doğu Avrupa'da görüldü. ABD'nin cari işlem açıklarını ve büyük yurt dışı sermaye yatırımlarını destekleyecek fonları etkilemeyi başardığı serbesti de dikkate değerdir. Daha kısa dönemde fonların dolaşım hızlarının artan oranı ve doğal olarak daha güvenilir araçlar ve resmi alışların artan rolü güvenilirdir ve riski düşük alanlara yönelimi artırdı.

1994 Meksika krizinde, 1997 Asya krizinde ve 2001 Arjantin krizinde yaşanan para birimi (döviz/currency) uyumsuzluğunun yıkıcı etkilerinin herkes bilincindedir. Bu olaylarda, borç alanlar yabancı para biriminden borç almıştır ve devalüasyon borçluları cezalandırmıştır. Bugün, ABD'nin neredeyse tamamen borçları gösteren doları kullanarak yoğun biçimde yurt dışından borçlanmış olduğu konusunda benzer bir fenomen bulunmaktadır. Bu durum, kreditorlerin para birimlerinin değerlendirilmesi ve daha rekabetçi ticaret piyasalarının zorlukları ile karşılaştıkları bir zamanda, varlıkları gösteren dolar üzerinde ani servet kayıplarının “dik rüzgarları” ile de karşılaşacaklarını ifade etmektedir. Bu durum, küresel cari hesap düzenlemesi sürecine yardım etmeyecek, onu engelleyecektir.

Merkez bankacılarının hayatlarının karmaşık hale gelmesi konusunda uluslararası boyutta çeşitli yollar bulunmaktadır. Nihai politika hedefi olarak fiyat istikrarına sahip sıkı para politikasının yürütülmesi ilk olarak düşünülebilir. Faiz oranları yükselmeye başladığı için para birimi güçlenmeye başlayacaktır. Bu, aksi takdirde faiz oranlarının daha az yükselmesi gerektiğini ifade ederek enflasyon üzerinde düşürücü etkiye sahip olacaktır. Bu durumun iki tehlikeli etkisi bulunmaktadır. İlk olarak, değerlendirilmiş para ödemeler dengesi hesabını bozabilmektedir. İkinci olarak, görece olarak düşük yurt içi faiz oranlarına rağmen enflasyon artabiliyor. Bu fenomenin desteklediği daha

fazla harcamaya rağmen, ödemeler dengesi hesabı üzerinde daha fazla kötü etki olabilecektir. Sonunda piyasalar sakinliğini kaybedebilir ve bunu bir kriz izleyebilir.

Bu durum, Meksika ve Güney Doğu Asya krizlerinin dinamiklerine, hatta İzlanda, Macaristan, Yeni Zelanda ve pek çok başka ülkenin deneyimlerine oldukça benzemektedir. Gerçekten, Yeni Zelanda otoritelerinin karşılaştığı iç ve dış denge sorunları, enflasyon hedefinin öncülleri, onların mevcut parasal çerçeveleri tam olarak gözden geçirmelerine yol açmıştır. Uluslararası karışıklığın sadece küçük açık ekonomiler için önemli olduğunu söylemek cazipken, İngilizce konuşan ülkelerde, özellikle de ABD’de gerçekleşenler de nicel olarak benzerlik göstermektedir. ABD’nin dışarıya borçlu hale geldiği oran, kendi içinde bir kaygı nedenidir. Ayrıca, bu gibi kaygılar yabancılar tarafından borç verilen paranın ticareti yapılabilen mal sektöründe yatırım yapılmasından çok, daha büyük konutlara ve daha yüksek petrol fiyatlarına harcanmasının kabul edilmesi ile daha da artmaktadır. ABD bütçe açığı, küresel korumacılık krizini çözme olasılığına da sahiptir ki bu küçük ülkelerin benzer sorunlarla karşılaştıklarında söz konusu olan durum değildir. Finansal entegrasyona sahip bir dünyada para politikasının gevşetilmesi de karışıklıklara sahiptir. Bir olasılık döviz kurunun tekrardan işin aslan payını yapacak olmasıdır. Buradaki tehlike, düzenli bir düşüşün, durumu dengelemek için politika oranlarında ani

bir artış gerektirerek, düzensiz olana dönüşmesidir. Bu 1980’lerde Kanada’da yaşanan pek çok durumda görüldü. Aynı şekilde yakın zamanda Türkiye’de de benzer bir durumla karşılaşıldı. Bu gibi politikaların nihai sonucu, tasarlanmış bir gevşemeden çok daraltma olabilir. Tasarlananın aksine bir doğrultuda yol almak hoş bir deneyim değildir.

Aksine, döviz kuru, ticaret yönü ile ekonomiyi harekete geçirmek için yeterince hareket etmeyebilir, çünkü belki de, sonuçta döviz kuru değeriyle karşılaşılacak olan ülkelerde bunun gerçekleşmesine izin verilmemektedir. Bu durum, Çin ve diğer Asya ülkeleri gibi 2001 ve 2004 yılları arasında ABD’de de kendini gösterdi. Bu durumun sonucu, Çin ve diğer ülkeler paranın değerlendirilmesine direnmek için daha kolay (veya en azından daha sıkı olmayan) para politikalarına başvururken, ABD’nin canlandırıcı iş yapmak için daha düşük politika oranlarına oransız biçimde dayanmak zorunda kalması idi. Sonuç, Hindistan ve Çin gibi ülkelerin küresel ekonomiye yeniden dahil olmasından kaynaklanan küresel arz potansiyelindeki yoğun artış ile enflasyondan kurtulmuş olan likiditede yüzen bir dünya idi.

Finansal sistemin küreselleşmesi aynı zamanda başka politika karışıklıklarını ortaya çıkarmaktadır. Küresel dünyada banka denetimi, dahili ve ev sahibi denetçilerin krizlerin oluşmasını toplu olarak önlemeye çalışmaları nedeniyle aralarındaki ilişkilerde büyük zorluklar ortaya çıkarmaktadır. Bir

başka sınır ötesi konu da uluslararası ödeme sistemlerinin gözetimidir. Acil Likidite Desteğinin gerekli olduğu bir mali krizde bunu kim verecektir? Dahili mi? Ev Sahibi mi? Burada düşünülecek pek çok konu bulunmaktadır; çünkü, özellikle, kamu sektörünün sınırlı rolü hakkında netlik olmaması subjektif riski özendirilmektedir. Pek çok firmanın kendilerini şimdiden başarısız ya çok büyük ya da karmaşık olarak düşünmeleri olasıdır.

Küresel finansal sistem bir yerlerde ani ve sert bir şoka tabi olursa, büyük ve karmaşık finansal kuruluşların nasıl etkileyeceği konusu çözümsüz kalmaktadır. Farklı ülkeler arasındaki bilgi paylaşımının sınırları hakkında sürekli kaygılar bulunmaktadır. Ayrıca, maliyetlere kimin katlanacağı sorusu da halen sonuçsuz kalmaktadır. Daha kötüsü, bu durum görece daha küçük bir ülke için “tasarruf yapmak için çok büyük” olan küresel bir bankanın başarısızlık olasılığını da açık bırakmaktadır. En iyisi, yetkililer kendi ulusal çıkarları için hareket etmeye çalışırken, bunun küresel problemin ortasındaki “kumar” olasılığını göz önüne sermesidir. Buna ek olarak, bu, bankacılık ve finansal sistemleri diğer ülkelerin finansal firmaların idaresi altında bulunan görece küçük ülkelerin problemidir. Bu kadar üstünlüğe sahip firmalar başarısız olursa, bunların verimli çalışmaya nasıl devam edeceği sorusuna cevap aranmalıdır.

Tüketici güvenini kaybetti

Tüketici güven endeksi yaşanan finansal dalgalanmanın ardından yüzde 7.9 geriledi. Genel ekonomik durumla geleceğe ilişkin beklentilerde de önemli gerileme yaşandı.

Tüketicilerin harcama davranış ve beklentilerini değerlendiren Tüketici Eğitim Anketi, tüketicilerin geleceğe ilişkin güvenlerinin azaldığını gösteriyor Türkiye İstatistik Kurumu ile Merkez Bankası

işbirliğiyle hazırlanan endeks haziran ayında bir önceki aya göre güvenin yüzde 7.9 gerilediğine işaret ediyor.

2006 yılı mayıs ayında 100.7 olan tüketici güven endeksi, 2006 yılı

nın haziran ayında mayıs ayına göre yüzde 7.90 oranında azalarak 92.17 değerine düştü. Bu değer endeksin hazırlanmaya başladığı süreçten bu yana en düşük değeri gösteriyor.

Tüketici güven endeksi, alt kalemleri ve değişim oranları

	Endeks			Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	04/2006	05/2006	06/2006	05/2006	06/2006
Tüketici Güven Endeksi	102.27	100.07	92.17	-2.15	-7.90
Satın alma gücü (mevcut dönem)	89.14	88.26	85.09	-0.98	-3.59
Satın alma gücü (gelecek dönem)	95.75	93.82	88.16	-2.01	-6.03
Genel ekonomik durum (gelecek dönem)	97.17	93.09	85.41	-4.20	-8.26
İş bulma olanakları (gelecek dönem)	92.01	92.79	89.92	0.85	-3.09
Mevcut dönemin dayanıklı tüketim malı satın almak için uygunluğu	137.26	132.38	112.26	-3.55	-15.20

Güven endeksindeki düşüş, tüketicilerin mevcut ve gelecek dönem satın alma güçlerine, gelecek dönem genel ekonomik duruma ve iş bulma olanakları ile mevcut dönemin dayanıklı tüketim malı satın almak için uygunluğuna dair değerlendirmelerin kötüleşmesinden kaynaklandı.

6 ay öncesine göre, şu anki satın alma gücünün ankete katılanların yüzde 46.5'i aynı olduğunu ifade ederken yüzde 34.5'i biraz daha kötüleştiğini ifade etti.

Gelecek 6 aylık dönemdeki satın alma gücüyle ilgili beklentilerde de ağırlık aynı kalacak, biraz daha kötü olacak noktasında odaklandı.

Türkiye'nin şu andaki genel ekonomik duruma ilişkin değerlendirilmede, biraz daha kötü fikrini taşıyanlar yüzde 40.7, aynı olduğunu söyleyenler yüzde 29.1 ve biraz daha iyi diyenler yüzde 16 oldu. Türkiye'nin önümüzdeki 3 aylık dönemine ilişkin beklentilerde de, biraz daha kötü olacağını düşünenler yüzde 33.6 ile ilk sırada yer aldı. Aynı kalacağı görüşünde olanlar ise yüzde 32.9'la ikinci sırayı oluşturdu.

Tüketiciler şu anki ekonomik durumu beyaz eşya ve dayanıklı tüketim malı almak için uygun bir zaman olarak görüyorlar. Ancak bu tür eşyaları gelecek 6 ay içinde almak istermisiniz sorusuna

yüzde 84.6 ile hayır cevabı verildi. Aynı şekilde gelecek 6 ay içinde otomobil almayı düşünenler yüzde 3.5'de kalırken, hayır diyenler yüzde 91.8 oldu. Gelecek döneme ilişkin tüketiciler genel eğilim olarak harcamaları kısma yönünde bir yaklaşım sergilediler.

Gelecek 6 aylık dönem içerisinde birikimlerini tasarrufa yöneltme ihtimaline yüzde 82 gibi ezici bir çoğunlukla hayır denilerek, böyle bir ihtimal olmadığı belirtildi.

TÜİK ve Merkez Bankası'nın ortaklaşa düzenlediği anket Türkiye genelinde 8.574 kişi ile gerçekleştirildi.

İmalat Sanayi Üretimi iç talebe dönük

Türk imalat sanayii, iç talebin karşılanmasına yönelik bir model üzerinde gelişim sergiliyor. İmalat sanayii üretiminin yüzde 28'i ve imalat sanayinin yarattığı toplam arzın yüzde 22'si dış talebe yönelik.

Türkiye’de üretimin ithalat ve ihracat bağımlılığı üzerine yapılan bir araştırma, imalat sanayinin iç talebe yönelik bir model üzerinde geliştiğini gösterdi. Merkez Bankası Danışmanı Ercan Türkan tarafından yapılan “Türkiye’de Üretim İthalat ve İhracat Bağımlılığı” araştırması ilginç sonuçlar ortaya çıkardı. Türkan’ın çalışmasına göre;

Çok uluslu şirketlerin güçlendiği, enformasyon teknolojilerinin asimmetrik bilgiyi azaltarak mal ve hizmet akımını kolaylaştırdığı, bölgesel ekonomik bütünleşmelerin güçlendiği, başta doğu avrupa ve asya ekonomileri olmak üzere ülkelerin dışa açıklık derecelerinin arttığı, dışa açıklığın üretim girdilerinin görece fiyat yapısını önemli ölçüde

çüde değiştirdiği, tüketici tercihlerinin en ucuz, fakat en kaliteli mal ve hizmete yöneldiği global ekonomik ortam, üretimin yapısını ve coğrafik dağılımını önemli ölçüde değiştirmektedir.

Üretim faktörlerinde görece fiyat, verim farklılıkları ve coğrafik kaymaların ortaya çıkması, üretimin dış ticaret boyutunu da etkilemektedir. Global etkilerin ulusal ölçekte etkilerinin görülmesi, görülme ile yetinilmeyip ölçülebilmesi ve politika parametresi olarak kullanılması artık zorunlu hale gelmektedir. Çünkü, söz konusu etkinin üretim, dış ticaret dengesi, istihdam ve fiyat gelişmeleri üzerine ulusal ölçekte önemli yansımaları olmaktadır

Hisse senedi piyasasında işlem gö-

ren 170’e yakın imalat sanayiinde faaliyet gösteren firma verileri kullanılarak, bu firmaların üretimlerinde ithal ve ihracat bağımlılığın da yaşanan gelişmelere bakılmıştır. Firma bilgileri üretim, toplam arz ve dış ticaret büyüklükleri kullanılarak imalat sanayii alt sektörlerine ve geneline ilişkin ağırlıklı ortalamalara ulaşılmıştır. Söz konusu firmaların ihracat ve ithalatlarının, imalat sanayii toplamı içerisinde yüzde 20-24’lük bir paya sahip olması, çalışmanın temel girdi kaynağı olan firma verilerinin imalat sanayinin genelini temsil açısından yeterli olduğunu göstermektedir.

İmalat sanayi üretiminde ithalat bağımlılığı ile ilgili olarak üç değişik göstergelere bakılmıştır Bu göstergeler ithalatın maliyetler içinde-

ki payı, ithalat-üretim oranı ve ithalat-toplam arz oranıdır. Söz konusu göstergelerdeki gelişmeler analiz edildiğinde, üretimin ithalat bağımlılığı ile ilgili çalışmanın bulguları özetle şöyle;

- * İmalat sektörü genelinde ithalat-maliyet oranı yüzde 62,3'tür. Enerji-dışı (petrol ürünleri ve LPG üretimi dışı) imalat sektörüne bakıldığında ise söz konusu oran yüzde 52,2'ye düşmektedir.
- * Enerji-dışı imalat sektöründe ithalatın maliyetler içindeki payının bir artış trendi içerisinde olduğu izlenmektedir. 2003 yılında yüzde 48,5 olan ithalatın toplam maliyetler içindeki payı, 2004 yılında yüzde 53,7'ye, 2005 yılında ise yüzde 54,4'e yükselmektedir.
- * İthalat-maliyet oranlarının en yüksek olduğu sektörler, enerji, ana metal, beyaz eşya, otomotiv ve kimya sektörleridir. En düşük ithalat-maliyet oranına sahip olan sektörler olarak ise, gıda, çimento-seramik ve basım sektörleri göze çarpmaktadır.
- * Üretimin ithalat bağımlılığını değerlendirmek amacıyla ele alınan ikinci gösterge ithalat-üretim oranıdır. İthalatın üretim içindeki payı, enerji-dışı imalat sektöründe ortalama olarak yüzde 27,3 seviyesinde olup, inceleme konusu yapılan 2003-2005 döneminde düzenli bir artış trendi göstermektedir.
- * Bir ekonomide oluşan toplam talebin ne kadarının ithalat yoluyla

karşılandığını gösteren "ithalat/toplam arz" oranı yüzde 21,4 olarak hesaplanmaktadır. Bir başka deyişle, toplam arz= toplam talep eşitliğinden hareketle, Türk ekonomisinde oluşan her 100 birimlik talebi 21,4 biriminin ithalat ile karşılandığı anlaşılmaktadır. İthalat-toplam arz oranları ile ilgili bir diğer tespit, diğer iki göstergede olduğu gibi ithalatın toplam arz içindeki nispi payının giderek artış göstermesi ile ilgilidir. 2003 yılında yüzde 19,6 olan ithalat-toplam arz oranı, 2004 yılında yüzde 22'ye, 2005 yılında ise yüzde 2,7'ye yükselmiştir.

Sürdürülebilir büyüme açısından üretimin ithalat gereği kadar, ihracat bağımlılığı da önemlidir. İthalat bağımlılığında olduğu gibi, ihracat bağımlılığının analizinde de üç göstergeye yer verilmiştir. Bunlar, ihracatın satışlar içindeki payı, ihracat-üretim oranı ve ihracat-toplam arz oranlarıdır. Söz konusu üç göstergedeki gelişmelerin ortaya koyduğu eğilimler özetle şöyle;

- * İmalat sektörü genelinde ihracat-satış oranı yüzde 42,2'dir. Enerji-dışı imalat sektörüne bakıldığında ise söz konusu oran yüzde 46,3'e yükselmektedir.
- * Üretimin ithalata bağımlılığında ki artış trendine karşılık, üretimin ihracat bağımlılığında bir duraganlaşma ve/veya gerileme göze çarpmaktadır. Enerji-dışı imalat sektöründe ihracatın satışlar içindeki payı, 2003 yılında

yüzde 47,3 iken 2004 yılında yüzde 45,4'e gerilemiştir. 2005 yılında ise söz konusu oran bir miktar toparlanmasına rağmen, 2003 yılındaki seviyenin yakalanamadığı görülmektedir.

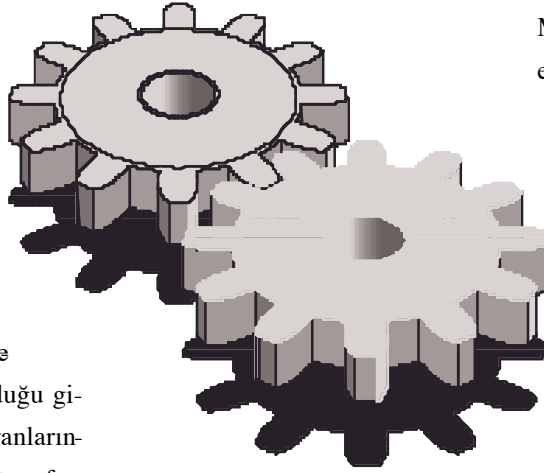
- * İhracat-satış oranlarının en yüksek olduğu sektörler, giyim&tekstil, beyaz eşya, ana metal, otomotiv ve plastik-lastik sektörleridir. Üretimde ihracat saikinin ikincil planda kaldığı sektörler olarak ise, enerji, orman ürünleri-mobilya, bilgi işlem-haberleşme sektörleri ön plana çıkmaktadır.
- * İhracatın satışlar içinde en yüksek olduğu sektör, Türkiye'nin dış ticaret dengesine herşeye rağmen olumlu katkı sağlayan tekstil ve giyim sektörleridir. Bu sektörlerde ithalat girdisinin diğer sektörlerle nazaran düşük olması, buna karşılık toplam satışların yaklaşık yüzde 70'inin dış tüketime yönelik olması, tekstil&giyim sektörlerinin neden değerli yerel paraya karşı sesini ilk yükselten sektörler olduğunu göstermesi açısından önemli görülmektedir.
- * Üretimin ihracat bağımlılığının analizinde dikkate alınan ikinci gösterge ihracat-üretim oranıdır. İhracatın üretim içindeki payı, enerji-dışı imalat sektöründe ortalama olarak yüzde 27,7'dir. İhracat-üretim oranlarında da incelenen dönemde belirgin bir duraganlaşma söz konusudur.

* Üretimde ithalat bağımlılığının artış trendi içerisinde olması, bir birim üretim ve/veya ihracat için ithalat gereğinin giderek büyümesi, ihracat performansının değerlendirilmesi açısından yetersiz kalabilmektedir. Bu yetersizliğin giderilebilmesi için, üretim yerine üretim ve ithalatının toplanması suretiyle elde edilen toplam arz büyüklükleri kullanılmıştır. 2003-2005 döneminde ihracat-toplam arz oranı ortalama yüzde 21,8 olarak hesaplanmaktadır. Bu, imalat sanayi genelinde toplam arzın yaklaşık yüzde 22'sinin dış talebe (ihracata), yüzde 88'inin ise iç talebe yönelik olarak yaratıldığı anlamına gelmektedir. Önceki verilerde olduğu gibi, ihracat-toplam arz oranlarında da son üç yılda ihracat performansında bir durağanlaşma-gerileme eğilimi izlenmektedir.

Üretimin ihracat ve ithalat bağımlılığındaki gelişmelerin izlerinin birlikte sürülebildiği bir diğer gösterge, "ihracat/ithalat oranı"dır. Sektörel ihracat ve ithalat büyüklükleri arasındaki oransal ilişkiyi gösteren bu göstergenin küçülmesi ilgili sektörde ithalatın nispi öneminin artması anlamına gelmektedir. İmalat sanayiinin geneline bakıldığında, 2003 yılında yüzde 66 olan ihracat-ithalat oranının 2004 yılında yüzde 60'a, 2005 yılında ise 58'e

gerilediği görülmektedir. İnceleme döneminde imalat sanayi alt sektörlerinin büyük bir çoğunluğunda ihracat-ithalat oranının düştüğü, diğer bir deyişle ithalata bağımlılığın arttığı izlenmektedir. Nitekim, gıda, basım, kimya, plastik, çimento-seramik, otomotiv, bilgi işlem-haberleşme gibi sektörlerde bu bağımlılık artışı daha net olarak gözlenmektedir.

Üretimdeki yapı değişikliği ile ilgili altı çizilmesi

gereken bir diğer tespit, ithalatın üretim ve toplam arza oranlarının incelenen dönemde sürekli bir artış trendi içerisinde olmasına rağmen, ihracatın üretim ve toplam arza oranlarının bir gerileme trendi içerisinde olması ve/veya durağanlaşmasıdır. Söz konusu oranlar arasındaki asimetrik gelişimin önemli bir nedeninin yerel paranın diğer ülke paralarına göre inceleme döneminde belirgin bir şekilde değer kazanması olduğu düşünülmektedir. Oranlar arasındaki tersine gelişim önemsenmeli ve bu

gelişimin istihdam üzerine uzantıları olduğu gözardı edilmemelidir. Üretimdeki ithalat ve ihracat bağımlılığında geline seviyeler Türk imalat sanayiinin dış talebe yönelik olarak değil, daha ziyade iç talebin karşılanmasına yönelik bir model olduğunu göstermektedir. Nitekim, imalat sanayi üretiminin yüzde 27,7'sinin, imalat sanayiinin yarattığı toplam arzın yüzde 21,8'inin dış talebe yönelik olması, iç talebe dönük üretim modelinin ipuçlarını vermektedir.

Mikro ve makro veriler sonucunda elde edilen bulgular karşılaştırıldığında, üretimin dış ticarete bağımlılık derecesi açısından farklı seviyeler ortaya çıksa da, bağımlılığın gelişme trendi ve yönü açısından benzeri bulgulara ulaşıldığı görülmektedir. Bu açıdan ister mikro, isterse makro veriler kanalıyla, imalat sanayiinin geneli ve alt sektörleri itibariyle üretimin dış ticaret bağımlılığı sürekli olarak izlenmeli, Tek Düzen Hesap Planı ve dipnotlarında mikro analizlere imkan verecek düzenlemeler yapılmalı, ana sanayii ile yan sanayi arasındaki ilişkiler güçlendirilmeli, yan sanayi firmaları arasında güçbirliği, devir-birleşme vb. işbirliği çabaları desteklenmelidir. Yatırım ortamının geliştirilmesi yönündeki çabalar sürdürülmeli ve adil bir rekabet ortamının oluşturulması için bütçe olanakları sonuna kadar zorlanmalıdır.

Konut, ekonomik büyümeyi hızlandırıyor

Bir çok sanayileşmiş ülkede halen konut fiyatları ekonomik büyüme hızına önemli bir katkı sağlayacak şekilde, beklentilerin çok üzerinde bir hızla yükseliyor. Bir çok ülkede konut fiyatlarının en üst seviyeye ulaştığı tahmini yapılarak, bunun küresel ekonomiye nasıl yansıtacağı ise yeni tartışma alanları yaratıyor.

Ülkemizde de geçirilen ekonomik krizler nedeniyle durgunlaşan konut piyasası, gelir artışı, geleceğe ilişkin beklentilerdeki iyileşme ve nominal ve reel faiz hadlerindeki keskin düşüşün etkisiyle özellikle son iki yıllık dönemde belığın bir canlanma gösterdi ve konut fiyatlarında önemli artışlar oldu. Her ne kadar son ekonomik dalgalanma sonrasında faizlerin yükselmesi konut piyasasını olumsuz yönde etkilemiş ise de piyasanın, ekonomik dengelerin yeniden tesisi ve faizlerin düşmesiyle birlikte yeniden eski canlılığına kavuşmasını ve konutlarda reel fiyat artışı süre-

cinin tekrar başlamasını beklemek, yanlış riski son derece düşük bir öngörüdür.

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından geçtiğimiz Nisan ayında yayımlanan “World Economic Outlook” – Dünya Ekonomik Görünümü - Raporunda konut piyasasındaki gelişmelere ve bu alanda yapılmış bir araştırmanın sonuçlarına yer veren bir bölüm yer alıyor.⁽¹⁾ Bölümde ana çizgileriyle aşağıda belirtilen hususlar vurgulanıyor:

Gelişmiş ülkelerdeki konut fiyatları geçmiş dönemde nüfus artışı, gelir yükselmesi ve faiz hadleri

gibi makro büyüklüklerdeki değişimlerle izah edilemeyecek şekilde hızlı artmıştır. Örneğin 1997 – 2005 döneminde İrlanda, İngiltere, İspanya, İsveç, Fransa, Avustralya, Hollanda ve ABD’nde konut fiyatlarında sabit fiyatlar üzerinden meydana gelen kümülatif artış yaklaşık yüzde 60 oranında olurken, artış oranı İrlanda, İngiltere ve İspanya’da yüzde 100’ün üzerinde gerçekleşmiştir. Bu durum konut fiyatlarında önümüzdeki dönemde bir düzeltme meydana gelmesi olasılığını artırıyor. Diğer taraftan yapılan analizler – konutun sınır ötesi ticarete konu bir mal olmamasına rağmen - değişik ül-

kelerde konut fiyatlarının gelişim süreçleri arasında hesap edilen korelasyon katsayısının yüksek olduğunu gösteriyor. Dolayısıyla bu durum, değişik ülkelerde konut fiyatlarında eş zamanlı olarak başlayacak bir hareketlenme veya durulma sürecinin küresel ekonomi üzerindeki etkilerini önemli şekil-

de arttırabilir. Hızlı ve temel parametrelerle izah edilemeyen bir uzun yükselme döneminin ardından 2005 yılında konut fiyat artışları biraz yavaşlama eğilimi içine girmiş bulunuyor. Başta Avustralya ve İngiltere olmak üzere Fransa, İspanya ve ABD’nde konut fiyat artışları belirgin şekilde yavaş-

lamış bulunuyor. Ancak bu yavaşlamaya rağmen dahi ABD ve İspanya’da konut fiyatlarındaki artış ile temel parametre gelişmeleri arasındaki farkın daha da açıldığı gözlemleniyor.

ABD’nde artık konut fiyatlarının tavana vurduğu düşünülüyor. Şimdi bu ülkede konut fiyatları ar-

tış hızında meydana gelecek yavaşlamanın ABD ekonomisini ve küresel ekonomiyi ne şekilde etkileyebileceği ekonomistlerce üzerinde durulan temel sorunlardan birisi haline gelmiş bulunuyor. Zira konut fiyatlarındaki gelişmeler efektif talebi ve hasıla düzeyini birkaç kanaldan etkileyebiliyor. Birincisi konut fiyatları hanehalklarının net zenginlik düzeyini, mal varlığını dolayısıyla borçlanabilme ve harcama kabiliyetlerini doğrudan etkiliyor. Örneğin Bayoumi ve Edison tarafından 2003 yılında yapılan bir çalışma sanayileşmiş ülkelerde konut varlık değerinde meydana gelen 1 dolarlık bir artışın tü-

ketim harcamalarını yüzde 5 oranında, 5 cent arttırdığını ortaya koyuyor. Bu etkinin konut piyasası finansmanına dayalı (Avustralya, Hollanda, İngiltere ve ABD) ülkelerde, bankalara dayalı finans sisteminin bulunduğu ülkelere (Fransa ve İspanya gibi) göre daha etkili olduğu görülüyor. İkincisi konut fiyatları düzeyi konut inşaatlarını özendirici bir etki doğuruyor. Ayrıca konut piyasalarındaki canlılık emlakçılık ve ilgili sektörlerde gelir ve istihdam artışına neden oluyor.

Otrok ve Terrones tarafından, yukarıda belirtilen etkileşimleri ve ülkeler arasındaki fiyat korelasyonunun yüksekliğini dikkate alarak yapılan bir çalışma, ABD’nde konut fiyatlarının artış hızında meydana gelecek yüzde 10 oranındaki bir yavaşlamanın, bir yıllık bir aradan sonra

GSYİH büyüme hızını yüzde 2 oranında düşüreceği hususunu ortaya koyuyor.

Hollanda, Avustralya ve İngiltere’de yakın geçmişte bu alanda yaşanan deneyimler, konut fiyatları yükselme trendinde meydana gelecek bir keskin yavaşlamanın, ABD’nde özel tüketim harcamaları, konut inşaatı hacmi ve reel GSYİH büyüme hızında çok ciddi bir yavaşlamaya neden olabilece-

ği izlenimini doğurmaktadır. Konut fiyatlarında meydana gelecek keskin düzeltmeler ekonomik büyüme açısından çok ciddi sonuçlar doğurabilmektedir. Konut fiyatlarında oluşan köpük (aşırı şişme) dönemlerinin yaklaşık yüzde 40’ını fiyat çöküşlerinin meydana geldiği dönemler izlemekte ve bu çöküşlere – ki bu tür fiyat düşüşlerinin en keskin yüzde 25’lik bölümünde yer alan tavan düzeyden taban düzeye konut fiyatı gerilemesi olarak tanımlanmaktadır – reel GSYİH büyümesinin esaslı bir şekilde yavaşladığı dönemler eşlik etmektedir. Konut fiyatlarında orta çapta bir çöküşün meydana gelmiş olduğu bir dönemde reel GSYİH büyüme oranı, “çöküş”ten evvel yüzde 3 iken, çöküşün iki yıl sonrasında çok şiddetli olmamakla beraber negatif düzeye gerilemişti. Konut fiyatlarındaki bu tür “çöküş” dönemlerinin hemen hepsinin öncesi dönemde para politikalarının önemli şekilde sıkılaştırılmış olduğu gözlemlenmektedir.

Dolayısıyla konut piyasalarının ileriki dönemlerde nasıl bir seyir izleyeceği alanında temel sorun, gelecekte faiz hadlerindeki yükselmenin hangi noktaya kadar varacağı hususunda düğümlenmektedir.

Son yıllarda küresel ekonominin

istikrarlı ve hızlı bir büyüme göstermesinde ABD ekonomisi bir motor görevi üstlenmiştir. Dolayısıyla Amerikan konut piyasasında meydana gelecek bir daralma, dünya ekonomisi üzerinde çok önemli etkiler doğurabilecektir. Amerika’da konut piyasasındaki bir daralma ve konut fiyatlarındaki bir gerileme bu ülkede GSYİH büyümesini yavaşlatacak, ithal talebini düşürecek ve başta bu ülkeye tüketim malı ihraç eden belli başlı ihracatçı ülkeler olmak üzere Amerika’nın ticaret ortakları bu gelişmeden olumsuz yönde etkilenenlerdir. (Son 25 yıllık dönemde ABD’nin hasıla büyümesi ile dünyanın geri kalan kısmının hasıla büyümesi arasındaki korelasyon katsayısı 0.5 tir)

Halen küresel ekonomi açısından önemli bir risk oluşturan makroekonomik denge eksiklikleri dikkate alındığında, ABD’nde konut fiyatları artış hızında meydana gelecek bir yavaşlama; hanehalklarının tasarruf düzeyi ve konut inşaatları hacmi üzerindeki etkileri yoluyla, küresel büyümenin halen ihtiyaç duyulduğu şekilde daha dengeli bir hale getirilmesine ve mevcut cari işlemler hesabı dengesizliklerinin hafifletilmesine katkıda bulunacaktır.

(1) IMF, World Economic Outlook, Nisan 2006, S. 22.

Basel-II; fırsatlar ve riskler

2007 yılı sonunda Avrupa Birliği ülkeleri ile bazı gelişmiş ülkeler Basel – II uygulamasına başlayacaklar. Uygulama önemli sorun ve fırsatları da beraberinde getiriyor. Finansal istikrarın sağlanmasına yönelik önemli bir fırsat olacak olan uygulama, kredi maliyetlerini yükseltecek.

Bankacılık düzenleme ve Denetleme Kurulu, yayınladığı stratejik planda Basel-II uygulamasının fırsatları ve riskleri beraberinde getirdiği saptamasında bulundu. BDDK, Yeni Sermaye Uzlaşısı Basel-II, G-10 ve AB ülkeleri ile bazı gelişmekte olan ülkelerde 2007 yılı sonunda uygulamaya konulacağını vugulayarak, “G-10 ülkeleri için tasarlanmış olan uzlaşının, ülkemiz ve gelişmekte olan ülkelerde uygulanması bazı maliyetleri barındırmakla birlikte, uygulanmaması finansal istikrar konusunda değerlendirilebilecek önemli bir fırsatın kaçırılması sonucunu doğurabilecektir” görüşünü savundu.

BDDK’nın yayınladığı stratejik

planın Basel-II uygulamasına ilişkin tespitleri şöyle; Uzlaşının, ülke riski ve krediyi kullanan tarafın riskine bağlı olarak sermaye gereksinimini ve kredi maliyetlerini değiştirmesi muhtemeldir. Maliyet artışı, düşük kredi derecelendirme notuna sahip taraflarda daha yüksek olabilecektir. Ayrıca, özellikle yapısal ve kurumsal düzenlemelere uyumda güçlük çeken küçük ve orta ölçekli işletmelerin kredi kullanma maliyetlerinde artışlar olabilecektir. Bu nedenle, uygulamadan bağımsız olarak Uzlaşuya ilişkin hazırlıklar yapılması önem taşımaktadır. Bu durum BDDK için hem bir fırsat hem de risk olarak değerlendirilmektedir.

BDDK, Basel-II uygulamasının

üzerinde önemle durmuş, yol haritasını hazırlamış ve kamuya açıklamıştır. Bu çerçevede, BDDK yetkilileri ile bankaların risk yönetiminden sorumlu üst düzey yöneticilerinin katılımıyla Basel-II Yönlendirme Komitesi tesis edilmiştir. Basel-II’ye ilişkin hususlarda eşgüdüm sağlamak ve istişari nitelikte kararlar almak üzere Hazine Müsteşarlığı, TCMB ve SPK’nın katılımıyla BDDK koordinasyonunda faaliyet gösteren Basel-II Koordinasyon Komitesi ihdas edilmiştir. Ayrıca BDDK bünyesindeki birimlerin katılımıyla Basel-II Proje Komitesi tesis edilmiştir.

Basel-I’in gelişmekte olan ülkelerin bankalarının aşırı risk alma eğilimlerini engellememesine karşın,

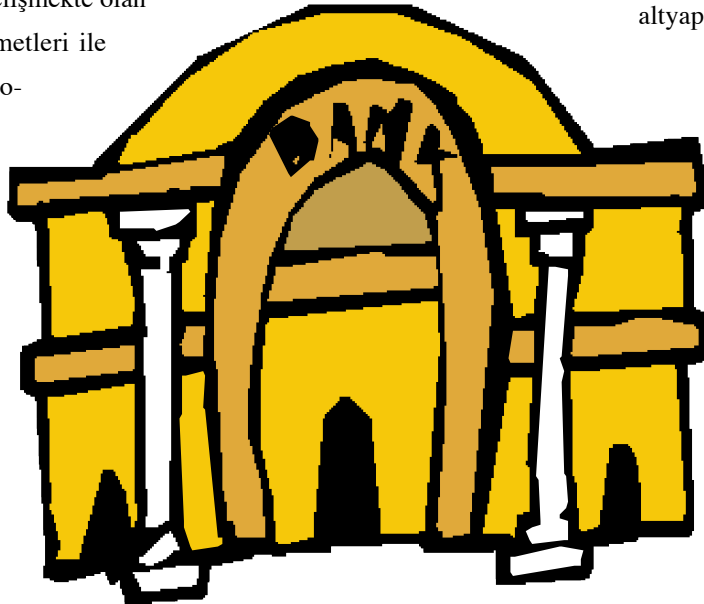
Basel-II'nin böyle bir etki yaratacağı ve bankaların portföy belirlemeye yönelik davranışlarında yasal sermaye yükümlülüklerini, dolayısıyla risk profilini daha fazla dikkate alacakları öngörülmektedir. Bu çerçevede, genel itibarıyla Basel-II ile birlikte perakende krediler ve iyi derecelendirme notuna sahip şirketlere verilen krediler mevcut duruma göre avantajlı konuma gelirken, gelişmekte olan ülke menkul kıymetleri ile derecelendirme notu düşük banka ve şirketlere verilen kredilerin mevcut duruma göre dezavantajlı konuma gelmesi beklenmektedir.

Basel-II'nin bankaların organizasyon, bilgi işlem altyapısı ve risk yönetimi süreçlerinde önemli değişikliklere sebep olması beklenmektedir. Bu anlamda kredi ve operasyonel risk ölçümleri için gerekli verilerin saklanması amacıyla bilgi işlem altyapısında iyileştirmeler yapılması ve Basel-II'de yer alan hususların dahil olacağı bir kurumsal yönetim yapısının ve kurum kültürünün oluşturulması gereklidir.

Basel-II, birden fazla alternatif

yöntem içermekte ve bu yöntemler aynı durum için farklı sonuçlar üretebilmektedir. Bu nedenle, bankalar arasında rekabetçi eşitliğin korunması önem taşımaktadır. Basel-II'nin BDDK üzerindeki muhtemel etkileri açısından önem arz eden hususlar şöyle:

Basel-II, tüm denetim otoritelerinde önemli bir ihtisaslaşmış insan

kaynağı ve teknik kapasite gereksinimi doğurmaktadır. Bu kapsamda konuya yönelik eğitim ihtiyacı ve çeşitli yazılımların kullanılması gereksiniminin ortaya çıkması beklenmektedir.

Basel-II'nin 2 nci yapısal bloğunu oluşturan denetim otoritesinin banka sermaye yeterliliğini gözden geçirmesi sürecine ilişkin teknik detayların belirlenmesi, makul bir tarih aralığı içerisinde planlanması gereken önemli bir husustur.

Basel-II ile birlikte önemi artacak bir diğer husus konsolide denetimdir. Özellikle yabancı banka iştirakleri ve şubelerinin denetimine yönelik politikalar önem arz etmektedir.

Basel-II'nin diğer düzenlemelere de çeşitli etkileri olacaktır. Bu anlamda özellikle muhasebe, karşılıklar, iç denetim ve risk yönetim sistemleri ile bankaların bilgi işlem altyapılarına yönelik düzenlemeler üzerinde çeşitli çalışmaların yapılması gereklidir.

Basel-II'ye yönelik süreçte, BDDK belirli alanlarda öncülük rolünü de üstlenmek durumundadır. Bu kapsamda, Basel-II Koordinasyon ve Yönlendirme Komiteleri ve bu komitelere bağlı alt komitelerin çalışmaları

önem arz etmektedir.

Basel-II'ye yönelik stratejilerin belirlenmesinde AB alanında konuya yönelik uygulanan politikaların yakından takip edilmesi ve ülkemizdeki diğer kurum ve kuruluşların görüşlerinin de alınması gereklidir.

Basel-II, birçok ülkede henüz öğrenme ve değerlendirme aşamasındadır. Bu itibarla, uygulanma tarihi, maliyeti ve veri eksikliği konuları önemli problemler olarak ortaya çıkmaktadır.

Sigortacılık büyümesini sürdürüyor

Sigortacılık sektörü düzenli olarak büyümesini sürdürüyor. Kişi başına prim üretimi 77 dolara ulaştı. Sigortacılık sektörün aktif büyüklüğü bir önceki yıla göre yüzde 46 oranında artarak 2005 yılında 15.5 milyar YTL'ye, direkt prim üretimi yüzde 15 oranında artışla 7.6 milyar YTL'ye, poliçe sayısı ise yüzde 15 oranında artışla 29 milyona yükseldi.

Ülkemiz sigortacılığı 2005 yılında yüzde 15,89'luk nominal ve yüzde 7,58'lik reel büyüme hızıyla, 2004 yılında 6.614 milyon YTL olan direkt prim üretimini 2005 yılında 7.665 milyon YTL'ye yükseldi. 2004 yılı sonu itibariyle sektörün 4.950 milyon dolar olan toplam prim üretimi, 2005 yılı sonunda 5.713 milyon dolara yükseldi. Kişi başına prim üretimi ise 68 dolardan 77 dolara ulaştı.

Sigorta sektörü 2001 yılı hariç, her yıl bir önceki yıla göre reel olarak büyüme göstermekte. Reel büyüme oranları 2005 yılına kadar ekonominin büyüme oranlarının üzerinde gerçekleşti. 2005 yılında ise Türkiye ekonomisi yüzde 7,6 oranında reel büyüme kaydederken si-

gorta sektöründeki reel büyüme de aynı düzeyde gerçekleşti.

Toplam prim üretiminin 7.816 milyon YTL hayat ve hayat dışı sigorta dalları itibariyle dağılımına bakıldığında primlerin 1.242 milyon TL'lik kısmının hayat branşına, 6.574 milyon TL'lik kısmının ise hayat dışı sigorta branşlarına ait olduğu görülmekte. Hayat dışı sigortacılığın reel büyüme hızı yüzde 10,62 oldu. Hayat sigortacılığında ise reel büyüme yüzde 5,79 olarak gerçekleşti.

Kaza ve trafik branşlarının toplam prim portföyü içerisindeki ağırlığı 2005 yılında da devam etmektedir. 2004 yılında 3.041 milyon YTL olan kaza ve trafik branşları toplam prim üretimi, 2005 yılında

yüzde 21,6 artışla 3.698 milyon YTL'ye yükseldi. Kaza ve trafik branşı primleri 2004 yılında prim portföyünün yüzde 44'ünü oluştururken bu oran 2005 yılında yüzde 47 olmuştur.

Sektörün konsolide bilanço karı 2004 yılına göre yüzde 2 oranında artarak 2005 yılı sonunda 379 milyon YTL olarak gerçekleşti. 2005 yılı sektör bilanço karının yüzde 73'lük kısmı hayat dışı sigorta şirketlerine, yüzde 17'lik kısmı hayat / emeklilik şirketlerine, yüzde 10'lük kısmı ise reasürans şirketlerine ait.

2005 yılında sigorta şirketlerinin 19'u bilançolarını zararlarla kapattı. 2005 yılında sektör teknik kar tutarlarında 2004 yılına göre genel

olarak azalış meydana gelmiştir. 2004 yılında 648 milyon YTL olan sektör toplam teknik kar tutarı 2005 yılında 93 milyon YTL'ye geriledi. 2005 yılında hayat dışı şirketler 142 milyon YTL teknik kar ederken hayat / emeklilik şirketleri 49 milyon YTL teknik zarar etti.

2005 yılında sektörün aktif büyüklüğü 11.565 milyon YTL'ye yükseldi. Aktif büyüme oranı yüzde 9,57 oldu.

2005 yılında hayat branşında 7.057.842 adet, hayat dışı branşlarda ise 22.223.812 adet poliçe düzenlendi. 2005 yılında düzenlenen poliçe sayısında hayat dışı branşlarda yüzde 20, hayat branşında ise yüzde 3 oranında artış oldu. Türk

sigorta sektörü sigortalılarına 9.799.535 milyon YTL tutarında teminat sağlandı. Söz konusu tutar 2005 GSYİH değerinin yaklaşık 20 katı büyüklükte.

Finansal varlıkların varlık toplamına oranında 2004 yılına göre 2005 yılında önemli bir değişiklik olmadı. 2004 yılında olduğu gibi 2005 yılında da şirketlerin finansal varlıkları ağırlıklı olarak Devleffahvili ve Hazine Bonolarından oluştu.

Zorunlu deprem sigortasında yürürlükte olan poliçe sayısında 2005 yılında 2004 yılına oranla yüzde 16 oranında bir artış meydana geldi. Türkiye genelinde poliçe sayısındaki yüzde 16'lık artışa karşın, İstanbul'daki poliçe sayısında 2004

yılına göre yüzde 3 oranında artış oldu. 2004 yılında 126 milyon YTL tutarında deprem primine karşılık 73.999 milyon YTL deprem teminatı verilmişken, bu tutarlar 2005 yılında sırasıyla 134 milyon YTL ve 94.988 milyon YTL olarak gerçekleşti.

2003 yılı ekim ayında faaliyete başlayan bireysel emeklilik sektöründe 2005 yıl sonu itibariyle katılımcı sayısı 696.508'e, sözleşme sayısı ise 725.822'ye ulaşmıştı. Aynı dönem itibariyle sistemde biriken fon tutarı 1.191 milyon YTL düzeyine yükseldi. Sigorta sektörünün 2005 yılı vergi hasılatına katkısı 853 milyon YTL olarak gerçekleşti.

Direkt Prim üretimi

(000 YTL)

Sigorta Branşları	Direkt Primler				Değişim (%)
	2004		2005		
	Miktar	Oran (%)	Miktar	Oran (%)	
Yangın	1.009.417	15,26	1.092.804	14,26	8,26
Nakliyat	258.393	3,91	278.726	3,64	7,87
Trafik	942.618	14,25	1.147.179	14,97	21,70
Kaza	2.061.323	31,16	2.518.994	32,86	22,20
Ferdi Kaza	163.460	2,47	231.659	3,02	41,72
Kredi	2.681	0,04	4.489	0,06	67,43
Hukuksal Koruma	15.203	0,23	19.293	0,25	26,90
Mühendislik	257.340	3,89	309.684	4,04	20,34
Tarım	28.998	0,44	47.933	0,63	65,30
Sağlık	650.938	9,84	772.293	10,08	18,64
Hayat	1.223.051	18,50	1.242.032	16,20	1,48
Toplam	6.614.322	100,00	7.665.087	100,00	15,89

2009 bütçesi fazla verecek

Gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleriyle birlikte, hedef açık ve borçlanma durumunu planlayan orta vadeli mali plan karara bağlandı. Gayri Safi Yurt İçi Hasıla büyümesi 2007-2009 yıllara boyunca yüzde 7 gibi yüksek bir oranda hedeflendi.

2007 ile 2009 yıllarını kapsayan 3 yıllık orta vadeli mali plan nihai şeklini aldı. Oldukça iyimser rakamların yer aldığı hedeflerde GSYİH büyümesi yüzde 7 olarak hedeflendi.

2007-2009 döneminde, merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYİH'ya oranının azalan bir seyir izlemesi ve 2007, 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla yüzde 30,5, yüzde 28,6 ve yüzde 26,7 olarak gerçekleşmesi öngörüldü.

Bütçe giderleri içinde sağlık ve sosyal güvenlik sistemindeki değişikliğin bütçe sınıflandırmasına ve bütçe rakamlarına etkisi nede-

niyle, cari transferlerin GSYİH'ya oranı ve bütçe içindeki payında önemli bir artış meydana gelecek.

Faiz giderlerinin, bu dönemde de azalma eğilimini sürdürerek 2009 yılında GSYİH'ya oranının yüzde 5'e düşeceği tahmin edilmekte. Böylece, faiz giderlerinin bütçe üzerindeki baskısı büyük ölçüde azalacak ve bütçe esnekliği artacak. Faiz giderleri tahmin edilirken, para piyasalarında son aylarda meydana gelen dalgalanmaların muhtemel etkileri de dikkate alındı.

Faiz giderlerinin payındaki azalmaya paralel olarak, 2008 yılın-

dan itibaren personel giderleri cari transferlerden sonra en büyük gider kalemi haline gelecek.

Sosyal güvenlik ve genel sağlık sigortası reformunun 2007 yılından itibaren uygulamaya konulacak olması nedeniyle, sosyal güvenlik kurumlarına Devlet primi giderlerinde önceki yıllara göre önemli bir artış meydana gelmekte.

Önümüzdeki üç yıla damgasını vuracak olan vergi politikasının temelleri de belirlendi. Kayıtdışı ekonominin azaltılması amacıyla yoğun bir mücadele yürütülmesi hedeflendi.

Ayrıca, vergi incelemesi ve dene-

Merkezi Yönetim Bütçe Giderlerinin GSYİH'ya Oranı (%)

	2007	2008	2009
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	30,5	28,6	26,7
Faiz Dışı Giderler	23,4	22,6	21,7
I. Personel Giderleri	6,5	6,2	6,2
II. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1,6	1,5	1,2
III. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2,3	2,1	2,0
IV. Faiz Giderleri	7,1	6,0	5,0
V. Cari Transferler	9,5	9,6	9,3
VI. Sermaye Giderleri	2,1	2,0	1,9
VII. Sermaye Transferi	0,5	0,3	0,2
VIII. Borç Verme	0,6	0,6	0,5
IX. Yedek Ödenek	0,3	0,3	0,3

timlere ilişkin olarak; Veri Ambarı Projesi, Elektronik Muhasebe Kayıt Arşiv Sistemi Projesi ve Vergi Denetmenleri Otomasyon Projesi ile birlikte denetimde etkinliğin artırılması amaçlandı.

Vergi oranlarının düşürülmesi politikasına devam edilecek.

2007-2009 yıllarını kapsayan dönemde, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYİH'ya oranı düş-

me eğilimi gösterecek. Bu çerçevede, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin (red ve iadeler hariç) 2009 yılı sonunda yüzde 27,2 olması öngörülmekte.

Ekonomik Sınıflandırma Bazında Bütçe Ödenek Teklif Tavanları

(Milyon YTL)	2007	2008	2009
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	189.877	199.027	205.732
Faiz Dışı Giderler	145.777	157.267	167.082
I. Personel Giderleri	40.418	43.123	47.599
II. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	9.820	10.245	9.286
III. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	14.189	14.771	15.548
IV. Faiz Giderleri	44.100	41.760	38.650
V. Cari Transferler	59.181	66.844	72.083
VI. Sermaye Giderleri	13.293	13.892	14.378
VII. Sermaye Transferi	3.302	2.360	1.908
VIII. Borç Verme	3.740	3.877	4.014
IX. Yedek Ödenek	1.833	2.154	2.267

Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

(Milyon YTL)	2007	2008	2009
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (Net)	181.111	196.263	210.143
Merkezi Yönetim Bütçesi Vergi Gelirleri (Net)	155.248	169.264	182.212

Benzer bir eğilim vergi gelirlerinde de görülecek olup, vergi gelirlerinin (red ve iadeler hariç) GSYİH'ya oranının 2009 yılında yüzde 23,6'ya düşmesi beklenmektedir.

Orta vadede, bütçe açığındaki düşüş eğiliminin devam etmesi ve 2008 yılı sonunda bütçe açığının GSYİH'ya oranının yüzde 0,4'e düşmesi, 2009 yılında ise merkezi yönetim bütçesinin GSYİH'nın yüzde 0,6'sı oranında fazla vermesi hedeflendi. Böylece, son yıllarda oluşturulan mali disiplinin kararlılıkla sürdürülmesi sonucunda, bütçe açığı sorun olmaktan çıkacak ve uzun yıllardan sonra sağlıklı bir bütçe yapısına kavuşulacaktır.

Bu çerçevede, 2009 yılında merkezi yönetim bütçesinden dolayı herhangi bir finansman ihtiyacı doğmayacak ve bu durum, nominal ve reel borçlanma faizlerinin hızlı bir şekilde düşürülmesine de

yardımcı olacak. 2009 yılında yaratılan merkezi yönetim bütçe fazlasının kamu borç stokunun düşürülmesinde kullanılması planlanmaktadır.

Mali disiplin ve istikrarlı büyümenin sonucu olarak kamu net borç stokunun GSYİH'ya oranında sağlanan düşüş eğiliminin 2007 - 2009 döneminde de devam etmesi beklenmektedir. Kamu net borç stokunun GSYİH'ya oranının, 2007'de yüzde 44.1, 2008'de yüzde 39.1, 2009'da ise yüzde 34.4 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Kamu kesimi borçlanma gereğinin GSYİH'ya oranının 2007 yılında yüzde 0.1 olacağı, 2008 ve 2009 yıllarında ise kamu kesiminin sırasıyla yüzde 0.2 ve yüzde 0.9 oranında fazla vereceği tahmin edildi.

Şuanki mevcut ekonomik konjektörün devam edeceği varsayımına dayalı olarak hazırlanan orta va-

deli mali plan oldukça iyimser bir bakış açısı sergiliyor. Son yaşanan finansal dalgalanma Türkiye'de faiz oranlarının artışı beraberinde getirmişti. Benzer bir finansal dalgalanma yine beraberinde benzer hareketleri getirebilecek. Küresel ekonomik konjektürün önümüzdeki yıllarda durgun bir seyir izlemesi pek beklenmiyor.

Özellikle ABD ekonomisindeki yapısal sorunların küresel ekonomiyi etkilemesi ve yeni ekonomik akışkınlıklar yaratması muhtemel bir beklenti olarak görülüyor.

Böylesi bir durumda ödemeler dengesi istikrarsız bir seyir izleyen başta Türkiye gibi bir çok gelişmekte olan ekonominin etkileceği tahmin ediliyor. Orta vadeli programın hedeflerinin gerçekleşmesi durumunda ise Türk ekonomisi istikrarlı bir yapıya kavuşmada çok önemli adımlar atmış olacak.

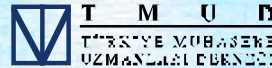
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin GSYİH'ya Oranı (%)

	2007	2008	2009
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (Net)/GSYİH (%)	29,1	28,2	27,2
Merkezi Yönetim Bütçesi Vergi Gelirleri (Net)/GSYİH (%)	24,9	24,3	23,6

"Dünya Genelinde Ekonomik Büyüme ve İstikrarın Sağlanması için Muhasebe Mesleği"

XVII. DÜNYA MUHASEBE KONGRESİ

International Federation
of Accountants

Official Sponsor

Official Sponsors

Deloitte Grant Thornton BSM International

Official Sponsors

Official Sponsors

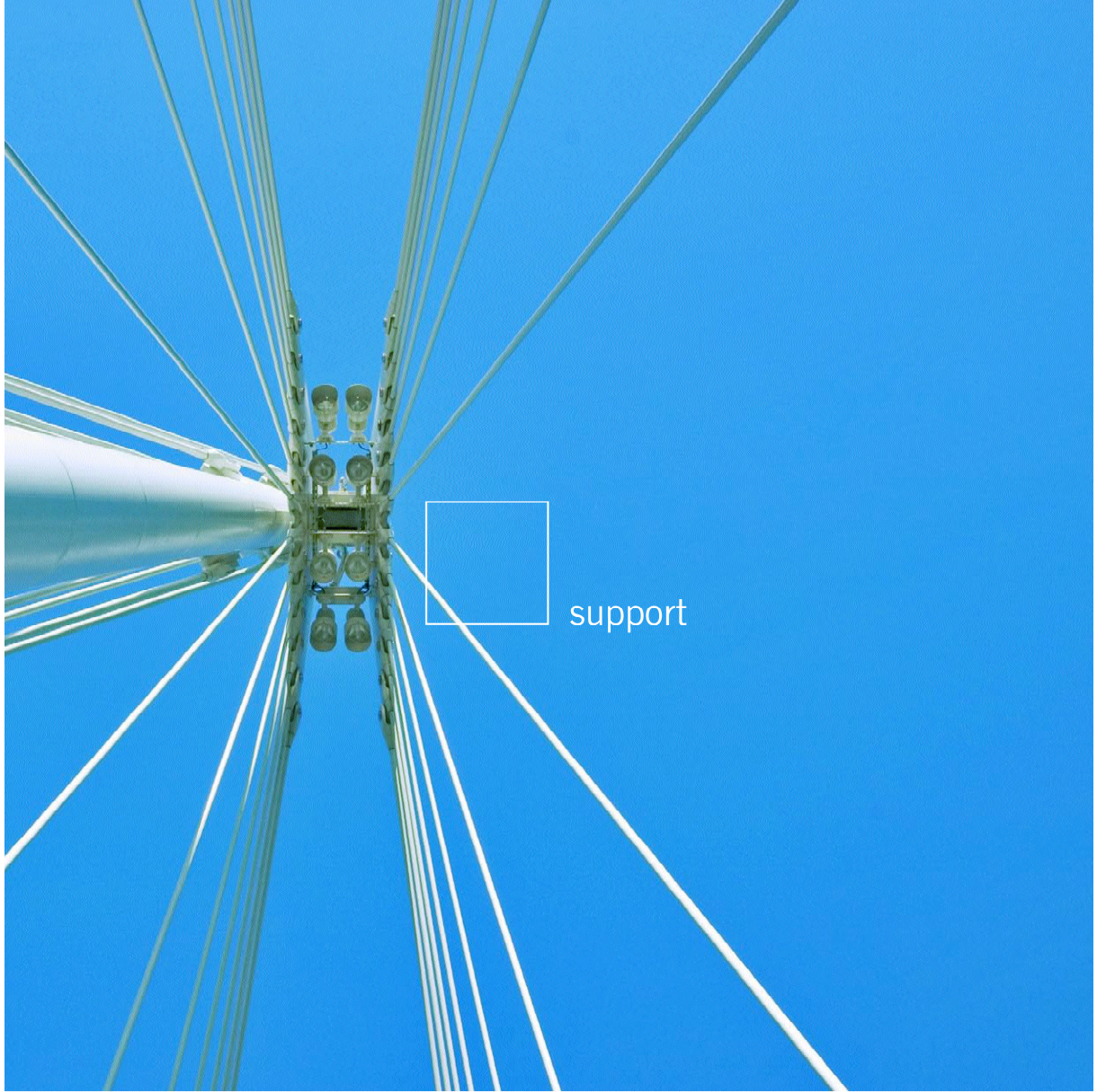

Official Partner

info@wcoa2006istanbul.org.tr

www.wcoa2006istanbul.org.tr

ACCA; TÜRMOB, TMUD ve IFAC'ın birlikte organize ettiği bu yılın Dünya Muhasebeciler Kongresi'nin elmas sponsoru olmaktan gurur duymaktadır. ACCA, 260,000 öğrencisi ve 110,000 üyesi ile en büyük ve en hızlı gelişen uluslararası meslek kuruluşudur.

ACCA ve TÜRMOB 2004 yılında imzaladıkları mütabakat zaptı, iki kuruluş arasında ileri işbirliğinin temellerini kurmuştu. TÜRMOB ile birlikte Türk muhasebe mesleğini desteklemek üzere çalışıyoruz.

ACCA ile İletişim

2 Central Quay 89 Hydepark Street Glasgow G3 8BW United Kingdom

+44 (0) 141 582 2000 / info@accaglobal.com / www.accaglobal.com

Dünya ekonomisi

Küresel ekonomiye bakış karamsarlaştı

Güven anketleri, küresel ekonominin geleceğiyle ilgili karamsarlığın arttığına ve yatırımcıların riskten kaçtığına işaret ediyor Yükselen petrol fiyatları, daralan istihdam ve fiyat artışlarıyla yükselişe geçen enflasyon küresel ekonomi ile ilgili beklentileri karamsarlaştırdı

Almanya’da kurumsal yatırımcıların ekonomiye olan güvenini ölçen ZEW endeksi temmuzda son dört yılın en büyük düşüşünü yaşadı ve 15,1’e geriledi. Haziranda 37,8 düzeyinde gerçekleşen endeksin temmuzda 35’e gerilemesi bekleniyordu.

Merrill Lynch’in fon yöneticileri arasında yaptığı ankete göre de, katılımcıların yüzde 72’si küresel ekonominin gelecek 12 ayda zayıflayacağını tahmin ediyor Merrill Lynch’in sadece üç ay önce yaptığı ankette, küresel ekonominin zayıflayacağını tahmin edenlerin oranı yüzde 40’tı.

Diğer yandan, ABD’li finansal hizmetler şirketi State Street, yatırımcı güven endeksinin şubat ayından bu yana ilk kez düştüğünü açıkladı.

Uzmanlar, küresel ekonomiyle ilgili karamsarlığın artmasında, FED faizleriyle ilgili belirsizlik, dünyadaki faiz artırımı süreci ve Ortadoğu’da başlayan şiddetin etkili olduğunu belirtiyor.

ABD Merkez Bankası (Fed) Başkanı Ben Bernanke enflasyondaki katılığın ABD ekonomisine zarar verebileceği uyarısında bulundu. Bernanke Fed’in yükselen fiyatlara karşı önlem alması gerektiğini söyledi. Fed Başkanı, Fed’in yüksek petrol fiyatları ile dar istihdam piyasasından endişe duymaya devam ettiğini ve bu unsurların fiyat artışlarıyla ilgili beklentileri kötüleştirme riskinden kaynaklandığını kaydetti.

Bernanke, halen biraz enflasyon riskinin devam ettiğini belirtirken,

çekirdek enflasyonun ise yılın geri kalan kısmında düşmesini belediklerini söyledi. ABD Merkez Bankası Başkanı, “Enflasyonda son dönemde yaşanan artış endişe veriyor. Yüksek enflasyon ekonomiyi erozyona uğratabilir. FED çekirdek enflasyonun gelecek çeyreklerde düşmesini bekliyor. 2007’de yüzde 2-2,25 seviyesinde olabilir” yorumunu yaptı.

Enflasyon artışına karşın faizleri yükseltme konusunda açık kapı bırakan Bernanke, yavaş büyüme ile enflasyon riski karşısında faiz belirleme politikasının zorluğuna da dikkat çekti.

Bernanke, Fed’in önümüzdeki yıl daha soğuk bir ekonomik büyüme ve daha ılımlı bir enflasyon öngördüğünü söyledi.

ABD’de özellikle Üretici Fiyatları Endeksinin yüksek çıkması, faiz artırımını beklentisini yeniden güçlendirmişti. En son faizleri yüzde 5,25’e çıkartan ABD Merkez Bankası FED, 8 Ağustosta yeniden toplanacak. Bernanke’nin çekirdek enflasyon açıklamasıyla dolar değer kaybetti. ABD hisse senetlerinde ise artış gözlemlendi.

ABD’de tüketici fiyatları haziran da beklenti doğrultusunda yüzde 0,2 artsa da, dalgalı seyreden gıda ve enerji fiyatlarının dahil edilmediği çekirdek endeks beklentisinin 0,1 puan üzerinde, yüzde 0,3 arttı.

Böylece ABD’de çekirdek tüketici fiyatları arka arkaya dördüncü ay yüzde 0,3 artmış oldu. Çekirdek tüketici fiyatlarında yılın ilk yarısında gerçekleşen yıllık artış ise yüzde 3,2 oldu. Bu, son 11 yılın en büyük altı aylık fiyat artışına işaret ediyor. Enflasyon verilerinin ardından, Euro/Dolar paritesi son üç ayın en düşük düzeyi olan 1,2458’e geriledi. ABD tahvilleri ise değer kaybetti. Uzmanlar Bernanke’nin konuşmasının da piyasalar üzerinde etki yapıyor olabileceğini belirtiyor. Dolar paritesinde 1.25’in kırılması olasılığının dolar da daha büyük güçlenmeyi beraberinde getirebileceğine dikkat çekiliyor.

Avrupa Birliği’nde haziran ayı enflasyonu, bir önceki aya göre değişmedi ve yüzde 2,4 olarak açıklandı. Euro bölgesinde ise, pahalı enerji nedeniyle enflasyon Avrupa Merkez Bankası’nın üst limit olarak belirlediği yüzde 2’nin oldukça üzerinde kaldı.

AB’nin resmi istatistik kurumu Eurostat’ın yayınladığı verilerine göre Euro bölgesinde yıllık enflasyon haziranda mayıs ayına göre değişmeyerek yüzde 2 buçukta kaldı. Diğer yandan, Euro bölgesinde sanayi üretimi mayısta hem aylık, hem de yıllık bazda beklentinin üzerinde arttı. Mayısta sanayi üretimi aylık bazda yüzde 1,6, yıllık bazda ise yüzde 4,9 yükseldi. Haziran ayı itibariyle son bir yıllık enflasyon oranının en düşük olduğu ülkeler yüzde 1,5 ile Polonya ve Finlandiya. Bu ülkeleri yüzde 1,8 ile Hollanda ve Avusturya, yüzde 1,9 ile İsveç ve yüzde 2 ile de Almanya izliyor.

En yüksek rakamlar ise yüzde 6,3 ile Letonya, yüzde 4,5 ile Slovakya, yüzde 4,4 ile Estonya, yüzde 4 ile İspanya ve yüzde 3,9 ile Lüksemburg’da bulunuyor.

Enflasyon hedefini orta vadede yüzde 2 seviyesinin altı olarak belirleyen Avrupa Merkez Bankası’nın üretim artışını ve rekor seviyelerdeki petrol fiyatlarını da dikkate alarak ağustos ayı başındaki toplantısında çeyrek puanlık faiz artırımına gitmesi bekleniyor. Avrupa Merkez Bankası, en son 8 Haziran’da çeyrek puanlık faiz artırımıyla Euro gösterge faizini yüzde 2,75 seviyesine çıkarmıştı.

Japonya’da sıfır faiz dönemi bitti. Japonya Merkez Bankası, 6 yıl aradan sonra ilk kez faiz oranlarını artırdı. Japonya Merkez Bankası, kısa vadeli faiz oranını beklentiler doğrultusunda çeyrek puan artırarak yüzde 0.25’e yükseltti. Banka böylece sıfır faiz politikasına son vermiş oldu.

Oybirliği ile alınan kararın ardından açıklamada bulunan Japonya Merkez Bankası, faizlerin muhtemelen bir süre daha düşük tutulacağını kaydetti. Ülkede faizlerin yukarı çekilmesi, yıllar süren deflasyon sürecinden çıkıldığı anlamına geliyor.

Japonya Merkez Bankası Başkanı Toşihiko Fukui, faizleri arka arkaya artırma planlarının olmadığını açıkladı. Faiz kararının ardından konuşan Fukui, faizleri ekonomi ve fiyat düzeyini göz önüne alarak, yavaş yavaş yükselteceklerini kaydetti.

Fukui, gelecekte faiz artırımlarını etkileyebilecek en önemli etkenin ABD ekonomisinin yavaşlama riski olduğunu ifade etti. Fukui, ekonomide yeniden bir deflasyonist süreç yaşanma riskinin ortadan kalktığına vurguladı.

Çin ekonomisinin büyüme hızının yılın ikinci çeyreğinde yüzde 11,3’e yükseldi. Yılın ilk çeyreğinde yüzde 10,3 büyüyen Çin ekonomisinin, ikinci çeyrekte yüzde 10,5 büyümesi bekleniyordu.

Çin’de büyüme oranının beklentilerin üzerinde artması, faiz artırımlarının süreceği beklentisini güçlendirdi. Çin Merkez Bankası, bir yıllık faiz oranını nisanda 0,27 puan artırarak yüzde 5,85’e yükseltmişti. Analistler, ekonomik büyüme hızının, yılın geri kalan kısmında büyük bir faiz artırımından yavaşlama olasılığının çok düşük olduğuna dikkat çekiyor

Enflasyonu tarım kurtardı

Temmuz ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,86, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 12,64, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 14,34 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 5,82 artış gerçekleşti. Tarım sektöründe yüzde -2 olan aylık değişim, sanayi sektöründe yüzde 1,52 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayi alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek artış yüzde 8,16 ile hampetrol ve doğalgaz çıkarımı alt sektöründe yaşandı.

Temmuz ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,85, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 5,76, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 11,69 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 8,64 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibariyle en yüksek artış ulaştırma grubunda yaşandı. Yıllık bazda ise en çok artış alkollü içecekler ve tütün grubunda oluştu. Endekste kapsanan 442 maddeden, 280'nin fiyatı artarken, 77 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmadı.

ÜFE	TEMMUZ 2006 (2003=100)	TEMMUZ 2005 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,86	-0,74
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	12,64	1,14
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	14,34	4,26
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)	5,82	11,72

TÜFE	TEMMUZ 2006 (2003=100)	TEMMUZ 2005 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,85	-0,57
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	5,76	2,00
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	11,69	7,82
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)	8,64	8,68

		2006							2005				
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,96	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	1,04	0,78	0,68	-0,95	-0,04
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,96	2,22	2,48	4,46	7,36	11,68	12,64	2,18	2,98	3,69	2,71	2,66
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,75	0,22	0,27	1,34	1,88	0,34	0,85	0,85	1,02	1,79	1,40	0,42
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,75	0,97	1,25	2,60	4,53	4,88	5,76	2,87	3,93	5,79	7,27	7,72

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Haziran (Milyon YTL)			2006 Yılı Bütçe Hedefi
	2005 Konsolide Bütçe	2006 Merkezi Bütçe	Artış (yüzde)	
Gelirler	61.511	84.021	26.7	160.326
Genel Bütçe Gelirleri	60.395	81.769	26.1	156.214
Vergi Gelirleri	48.570	65.975	26.3	132.199
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	13.535	19.122	29.2	38.982
Gelir Vergisi	9.053	12.665	28.5	26.090
Gelir Vergisi Tevkifatı	7.994	11.265	29.0	
Kurumlar Vergisi	4.482	6.456	30.5	12.892
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	4.200	5.968	29.6	
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	8.87	1.518	41.5	4.947
Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.098	1.464	25.0	3.042
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	22.986	28.980	20.6	57.601
Dahilde Alınan KDV	5.773	8.110	28.8	16.337
Özel Tüketim Vergisi	14.559	17.689	17.6	37.276
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	852	1.228	30.6	1.806
Dış Ticarettten Alınan Vergiler	8.814	12.885	31.5	24.253
İthalde Alınan KDV	8.135	11.895	31.6	22.398
Vergi Dışı Gelirler	11.100	15.253	27.2	21.372
Harcamalar	65.379	81.598	19.8	174.322

EKONOMİK VERİLER

	2005	2004	2003	2002	2001	2000
GSMH (Cari fiyatlarla Trilyon TL)	486.401	428.932	356.681	275.032	176.484	125.596
GSMH (milyon/dolar)	360.876	299.475	239.235	179.898	145.693	200.002
GSMH (Değişim Hızı 1987 fiyatlarıyla %)	7,6	9,9	5,9	7,9	-9,5	6,3
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	5.008	4.172	3.383	2.598	2.123	2.965
Üretim Endeksi	130.1	123.4	112.4	103.3	94.4	103.4
Toplam İhracat (milyon/dolar)	73.122	63.167	47.253	36.059	31.334	27.775
Toplam ithalat (milyon/dolar)	116.048	97.540	-22.087	51.584	41.399	54.503
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-42.926	-34.373	69.340	-15.495	-10.065	-26.728
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	63.0	64.8	68.1	69.9	75.7	51.0
İşsizlik Oranı (%)	10.3	10.3	10.5	10.6	8.5	6.6
Kamu Net Borç Stoku (milyon/dolar)	267.330	272.161	251.106	216.037	159.752	71.688
İç Borç Stoku (milyon YTL)	254.330	233.864	201.319	154.798	125.458	54.152
Dış Borç Stoku (milyon/dolar)	91.860	98.182	96.094	102.499	64.303	31.549
Konsolide Bütçe Borç Stoku (milyar/dolar)	246.9	235.8	202.6	148.5	123.6	94.7
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-22.852	-15.604	-6.808	-1.789	3.390	-9.819

(Bin YTL)	2006		2005		2004
	14 Temmuz	7 Temmuz	30 Aralık	15 Temmuz	31 Aralık
Emisyon	24.025.837	23.576.582	19.612.019	17.838.811	13.465.237
Para Arzı					
- M1	44.462.150	44.379.408	41.758.872	34.835.116	29.469.070
- M2	177.193.265	176.928.014	153.146.146	130.450.809	109.344.449
- M3	188.610.459	189.380.675	164.443.074	139.045.667	116.597.637
Yurtiçi Kaynaklı YTL Mevduat	164.668.117	163.135.023	145.191.416	122.121.726	103.240.239
- Vadeli Tasarruf	111.760.342	112.062.437	91.839.161	80.117.715	66.705.794
- Vadesiz Tasarruf	12.617.788	12.512.694	11.509.544	10.080.850	8.348.626
- Vadeli Ticari	20.970.773	20.486.169	19.548.113	15.497.978	13.169.585
- Vadesiz Ticari	9.445.191	9.244.205	11.972.114	8.350.972	8.671.897
- Resmi Mevduat	9.874.023	8.829.518	10.322.484	8.074.211	6.344.337
Kredi Stoku	160.564.791	159.728.851	126.491.125	103.732.131	82.514.275
- Tüm Banka Kredileri	160.564.791	159.728.851	126.491.125	103.732.131	82.211.975
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	302.300
Bank. El. Tah. ve Bono	146.021.647	146.028.765	130.632.109	121.363.078	113.944.740

Mevzuat Değişiklikleri

- 01 Temmuz 2006** - **Mükerrer** - Dokuzuncu Kalkınma Planının (2007-2013) Onaylandığına İlişkin Karar
- 04 Temmuz 2006** - 5523 Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Kurulması Hakkında Kanun
- 07 Temmuz 2006** - 5527 Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
- 08 Temmuz 2006** - 5535 Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun
- 2006/10620 Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Karar
- 11 Temmuz 2006** - Katma Değer Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 99)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 359)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 360)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 361)
- 12 Temmuz 2006** - 5538 Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanunu ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Eklenmesi ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VI, No: 20)
- 13 Temmuz 2006** - İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (ihracat: 2006/10)
- 14 Temmuz 2006** - Kültür Yatırım ve Girişimlerine Gelir Vergisi Stopajı, Sigorta Primi İşveren Payı ve Su Bedeli İndirimi İle Enerji Desteği Uygulamasına Dair Yönetmelik
- 15 Temmuz 2006** - Orta Vadeli Mali Plan İle İlgili 2006/36 Sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı
- 18 Temmuz 2006** - Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2006/42)
- Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 87)
- 19 Temmuz 2006** - Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulaması Hakkında Tebliğ (Seri No: 2)
- İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2006/1)
- 22 Temmuz 2006** - Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Tarafından Yapılacak Denetime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
- 23 Temmuz 2006** - 2006/10731 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci Maddesi ve 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci ve 30 uncu Maddelerinde Yer Alan Bazı Tevkifat Nispetlerinin Yeniden Belirlenmesi İle 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü Maddesinde Yer Alan Tevkifat Nispetleri Hakkındaki 2003/6577 Sayılı Kararnamenin Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar
- 27 Temmuz 2006** - Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: X, No:23)

Vergi Takvimi

- 07.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemi Çeklere Ait Değerli Kağıtlar Vergisi Bildirimi ve Ödenmesi
- 10.08.2006** - Nisan-Mayıs-Haziran 2006 Dönemine ait Kurum Geçici Verginin Beyanı
- 10.08.2006** - Nisan-Mayıs-Haziran 2006 Dönemine ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı
- 10.08.2006** - 16-31 Temmuz Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 10.08.2006** - 16-31 Temmuz Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Tahsilatlara Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 15.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödenmesi
- 15.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Tütün Mamüllerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Alkollü İçeceklerle İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Kolalı Gazozlara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemi Özel İletişim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 15.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine Ait Gider Vergilerinin (BSMV) Beyanı ve Ödenmesi
- 15.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisi (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödenmesi
- 17.08.2006** - Nisan-Mayıs-Haziran 2006 Dönemine ait Kurum Geçici Verginin Ödemesi
- 17.08.2006** - Nisan-Mayıs-Haziran 2006 Dönemine ait Gelir Geçici Vergisinin Ödemesi
- 21.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Beyanı
- 21.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Kurumlar Vergisi Stopajı'nın Beyanı
- 21.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Katma Değer Vergisi'nin Beyanı
- 21.08.2006** - Yarışma ve Çekilişler ile Futbol Müsabakalarına ait Müşterek Bahislerle İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödenmesi
- 21.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Damga Vergisinin Beyanı
- 21.08.2006** - İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödenmesi
- 25.08.2006** - 1-15 Ağustos Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Tahsilatlara Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 25.08.2006** - 1-15 Ağustos Dönemine ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 28.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Damga Vergisinin Ödenmesi
- 28.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Ödemesi
- 28.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Katma Değer Vergisi'nin Ödemesi
- 28.08.2006** - Temmuz 2006 Dönemine ait Kurumlar Vergisi Stopajı'nın Ödemesi
- 31.08.2006** - Diğer Ücretlerin Gelir Vergisi 2. Taksit ödenmesi.

Temmuz 2006 Kronoloji

- 01 Temmuz** TBMM 22. dönem parlamentosunun dördüncü yasama yılı tamamlandı.
- 02 Temmuz** İsrail, Filistin Başbakanı İdaniye'nin bürosuna 2 füze attı.
- 03 Temmuz** Irak Dışişleri Bakanı Zebari Ankara'da Başbakan ve Dışişleri Bakanı ile görüşerek çeşitli konularda yardım istedi.
- 04 Temmuz** Türkiye'yi karanlığa boğan 13 ildeki elektrik kesintilerinin ardından TEİAŞ Genel Müdürü İlhami Özşahin açığa alındı.
- 05 Temmuz** Dışişleri Bakanı Gül ve ABD Dışişleri Bakanı Rice, Türk-Amerikan stratejik ortaklığını ileri götürmek için Ortak Vizyon ve Yapılandırılmış Ortaklık belgesini açıkladı.
- 06 Temmuz** İsrail ordusunun Gazze'de düzenlediği saldırılarda çoğu çocuk 24 kişi hayatını kaybetti, 50 kişi de yaralandı.
- 07 Temmuz** ABD'nin benzin talebinin artması petrol varil fiyatını 75.78 dolara çıkardı.
- 08 Temmuz** BM Genel Sekreteri Annan'ın yardımcısı Gambari'nin zorlaması sonucunda KKTC lideri Talat'la görüşen Papadopoulos müzakereye evet dedi.
- 09 Temmuz** Futbolda dünya kupasını Fransa'yı penaltılar da yenen İtalya kazandı.
- 10 Temmuz** Rusya, Çeçen lider Basayev'in öldürüldüğünü açıkladı.
- 11 Temmuz** Hindistan'da trenlere düzenlenen bombalı saldırıda 163 kişi öldü, 450 kişi yaralandı.
- 12 Temmuz** Hizbullah iki askerini kaçırdı İsrail ordusu Lübnan topraklarına girdi.
- 13 Temmuz** Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattı açıldı. Lübnan topraklarını ablukaya alan İsrail'in düzenlediği saldırılarda 15'i çocuk 52 sivil yaşamını yitirdi.
- 14 Temmuz** Lübnan'a askeri saldırısını sürdüren İsrail Suriye'ye de saldırırsa İran karşılık vereceğini açıkladı.
- 15 Temmuz** İsrail uçakları Lübnan'ı bombalamayı sürdürdü, ölü sayısı 103'e ulaştı.
- 16 Temmuz** Siirt'in Eruh ilçesinde çıkan çatışmada 7 er ile bir köy korucusu şehit oldu.
- 17 Temmuz** İsrail'in Lübnan'a yönelik düzenlediği saldırıların 6'ncı gününde 200'e yakın sivil öldü.
- 18 Temmuz** Endonezya'nın Cara adası açıklarında meydana gelen 7.7'lik depremin tetiklediği tsunami sonucu 341 kişi hayatını kaybetti.
- 19 Temmuz** Antalya'da arızalanan polis helikopteri düştü, 5 polis şehit oldu.
- 20 Temmuz** Merkez Bankası faiz oranlarını 0.25 puan da ha artırdı.
- 21 Temmuz** İsrail saldırılarının sürdüğü Lübnan'da 60 bin kişi ülkeyi terk etmek için yollara düştü.
- 22 Temmuz** Başbakan Erdoğan'ı arayan ABD Başkanı Bush, PKK'yla mücadele için ilgili birimlere talimat verdiğini söyledi.
- 23 Temmuz** ABD Lübnan'ın güneyine NATO barış gücü yerleştirilebileceğini açıkladı.
- 24 Temmuz** Lübnan'da yaşayan 1200 Türk Sat komandolarının eşliğinde Türkiye'ye getirildi.
- 25 Temmuz** ABD Dışişleri Bakanı Rice, Kudüs'te yeni bir Ortadoğu'nun zamanının geldiğini söyledi.
- 26 Temmuz** İsrail, Lübnan'daki Birleşmiş Milletler gözlemevini bombalayıp 4 gözlemciyi öldürdü. BM Genel Sekreteri Annan saldırının kasıtlı olduğunu açıkladı.
- 27 Temmuz** Bingöl'de operasyon yapan askerler PKK mayınına bastı. Binbaşı Adil Karagöz şehit oldu, bir yarbay ile bir uzman çavuş yaralandı.
- 28 Temmuz** IMF, Stand-by programının 3 ve 4'üncü gözden geçirmelerini onayladı.
- 29 Temmuz** Hazine Müsteşarı Çanakcı, cari açığın yüzde 6.5 ile eski seviyesinde kalacağını söyledi.
- 30 Temmuz** İsrail bombardımanı, Lübnan'da katliama yol açtı. Sivillerin sığındığı binanın bombalanması sonucu 37'si çocuk 60 sivil can verdi.
- 31 Temmuz** Orgeneral Yaşar Büyükanıt Genelkurmay Başkanlığına atandı.